

HOVAWART

Ledencontactblad
Hovawart Bond Nederland
Zomer 2020

21

Lidmaatschap en contributie

De contributie bedraagt € 30,- per jaar, vooraf te voldoen. Gezinslidcontributie € 5,- per jaar.

Adreswijziging, aanmeldingen opzegging: secretarishovawartvereniging@gmail.com. Opzegging lidmaatschap kan schriftelijk of per e-mail en op elk moment conform de statuten van de vereniging.

Lovense Kanaaldijk 40
5015 AK Tilburg, NL
www.hovawartbond.nl

Kamer van Koophandel nr. 60877707
IBAN/SEPA Nummer: NL59INGB0006542675
BIC Nummer: INGBNL2A
Banknaam: ING BANK N.V.

Bestuur

- Kees van Gorp, voorzitter
06-54716556
kees1962@hotmail.com
fokcommissaris en internationaal contact
- Kees van der Sar, vice-voorzitter, webmaster
kees.vandersar@gmail.com
- Christel van de Westelaken, secretaris
06-51250097
cvdwestelaken@gmail.com
- Camiel Daamen, penningmeester en leden-administratie
(073) 6411189
camiel.daamen@home.nl

Mail uw bijdrage naar:
marcelvandijk@mac.com

Beste Hovawart liefhebbers,

Er zijn veel veranderingen de laatste tijd. Allereerst worden we overspoeld met informatie over het corona virus. De hele wereld is eindelijk wakker geschut over deze epidemie. We zullen moeten beseffen dat dit virus vast niet het laatste zal zijn wat ons aan het schrikken MOET maken. Wellicht leren we ook van de gekozen plan van aanpak van onze overheid en gezondheidsdiensten. Als vereniging hebben we natuurlijk ook te maken gehad met een heleboel aanpassingen. Shows worden afgelast. Lessen en activiteiten aangepast. Uiteraard noodzakelijk.

Behandeling van onze brief met betrekking tot het inbrengen van nieuwe lijnen en zelfs stamboomloze honden is door de Raad van Beheer vooruit geschoven. We gaan de Raad opnieuw aanspreken. Wij zijn voor gelijke behandeling. Bij het ene ras iets toestaan en bij het andere niet is niet juist.

Verder is ook onze rasvereniging benaderd door een groep dierenartsen die opereren onder de naam Dokter John. Dokter John heeft een aantal

ideeën over het registreren chippen en controleren van onze honden met positieve mogelijkheden voor onze leden. De Raad van Beheer heeft meteen gereageerd en de plannen afgekeurd via een kort briefje. Zonder overleg met betrokken rasverenigingen. Contact met de Raad van Beheer gaat moeizaam. Verzoeken voor belafspraken blijven onbeantwoord. Juist in een tijd waarbij veel discussie is over de hondenfokkerij is dit in mijn ogen ongewenst. De ideeën van dokter John bieden vele voordelen. Zo kan je zelf het chippen regelen, de swab test voor DNA laten doen, pups laten inenten en op afwijkingen laten controleren. Dierenartsen zijn bevoegde mensen die de raad kunnen voorzien van info en de raad hoeft dan uitsluitend de stambomen te maken en nog wat eenvoudig registratiewerk te verrichten. Alles kan dus en veel goedkoper en ook met meer vrijheid. We zullen hier ook zeker nog op terug komen.

Nu duimen drukken dat we snel weer onze activiteiten kunnen en mogen hervatten zonder te veel risico's.

Kees van Gorp, voorzitter

Het belang van de hondengrom

Waarom gromt een hond eigenlijk? Niet zo'n moeilijke vraag; omdat hij iets niet prettig vindt, om wat voor reden dan ook. Maar dat is maar de helft van het antwoord. Een hond gromt namelijk vooral om hetgene wat onprettig is te stoppen en zo te voorkomen dat hij 'zwaardere' agressie moet gebruiken. Om te waarschuwen dus; 'tot hier en niet verder'. Een hond kan niet vriendelijk vragen of iemand ergens mee stopt. Grommen is een vorm van communicatie.

Grommen bestraffen?

Natuurlijk is het niet fijn als je hond gromt. Wat je dan ook vaak ziet is dat mensen hun hond straffen. Inderdaad kan dat 'helpen' om de hond te laten stoppen met grommen, wat positief lijkt te zijn. Maar als je nagaat wat er eigenlijk gebeurt, is het dan wel zo positief?

- een hond die zich bedreigd of gestresst voelt kan reageren met agressie als je hem straft;
- je straft de hond voor het geven van een waarschuwend signaal dat ervoor zorgt dat je als eigenaar weet dat je maatregelen moet nemen;
- je onderdrukt het gedrag zonder iets aan de oorzaak, de emotie van de hond te doen;
- de kans bestaat dat de hond niet begrijpt dat zijn gedrag de reden is dat je boos tegen hem doet, maar het verband legt met hetgene dat ervoor zorgde dat hij begon te grommen ('iedere keer dat ik dat kind zie doet mijn baas vervelend tegen mij').

Stel; je maakt iedere avond een gezellig wandelingetje met je partner. Op een gegeven moment kom je een persoon tegen die je een beetje eng vindt. Je zegt dit tegen je partner, maar die wordt meteen boos op je.

Dit gebeurt een paar avonden achter elkaar. Je hebt dan inmiddels geleerd niets meer te zeggen. Maar vind je die persoon nu minder eng? Waarschijnlijk niet. Integendeel, waarschijnlijk vind je het nog veel minder prettig om hem tegen te komen, want je voelt al wel aan dat je partner scherp in de gaten houdt of je weer iets gaat zeggen. Is de band met je partner beter geworden? Nee, want die heeft je niet geholpen maar is steeds boos op je geworden.

Nu zijn honden natuurlijk geen mensen, maar uit wetenschappelijk onderzoek is inmiddels al heel vaak gebleken dat ze wel degelijk emoties hebben die te vergelijken zijn met de emoties die wij mensen hebben. En juist omdat honden vooral leren door verbanden te leggen en niet zoals wij dingen kunnen beredeneren, ontstaat dit soort situaties snel.

Waarom is grommen dan zo belangrijk?

We horen het allemaal wel eens; iemand is betrokken geweest bij een bijtincident waarbij de hond 'zomaar, zonder enige waarschuwing' gebeten heeft. Voor mensen die niet zoveel ervaring hebben met het 'lezen' van honden is grommen meestal het enige signaal dat begrepen wordt. Als een hond al eerder gewaarschuwd heeft door te grommen en hiervoor gestraft is, kan het zijn dat hij dat in een volgende situatie die voor hem niet prettig is overslaat en inderdaad meteen bijt. Situaties waarin een grom misschien het verschil had gemaakt tussen flink schrikken en een fikse bijtwond.

Honden kunnen niet praten. Tenminste, niet met woorden. Wel hebben ze verschillende houdingen en gedragingen waarmee ze elkaar en ons kunnen laten zien hoe ze zich voelen.

Laag stressniveau:
de hond vindt de
situatie een beetje
spannend

De hond doet
pogingen om d.m.v.
communicatie de
stress te verlagen

De hond maakt zich
klaar om in te
grijpen

Hoog stressniveau:
de hond voelt zich
genooddaakt in te
grijpen en valt aan

In de agressieladder hiernaast zie je de opeenvolgende houdingen en het gedrag dat een hond kan laten zien naarmate de stress of bedreiging verder oploopt. Niet iedere hond laat alle stappen zien, sommige slaan er één of meer over. Grommen past meestal in het gele of oranje gebied, en is één van de laatste dingen die een hond doet voor er écht gevaarlijke situaties ontstaan. Nu is het zo dat de ene hond zijn leven lang in bepaalde situaties vervaarlijk gromt en nooit gaat bijten, terwijl een andere hond iedere keer dat hij gromt en de situatie niet meteen verandert, zijn tanden zal gebruiken. Omdat je dat van tevoren niet weet en dat ook niet altijd hetzelfde hoeft te zijn moet je grommen dus altijd serieus nemen; als een hond gromt moet er iets gebeuren!

Mijn hond gromt; en nu?

Wat je ook aan het doen bent, wat het grommen ook veroorzaakt; stop. Stop wat je aan het doen bent en denk na. Weet je van je hond dat grommen en bijten dicht bij elkaar liggen, zorg dan dat de situatie zo snel mogelijk veilig is. Dus als je hond naar jou gromt neem je meteen rustig afstand, als je hond naar een ander gromt haal je hem zo snel mogelijk uit de situatie.

Weet je van je hond dat grommen nog lang geen bijten is, stop dan wat je aan het doen bent maar blijf waar je bent. Wacht tot je hond weer rustig is en ga dan pas weg. Als je hond naar een ander gromt haal je hem ook hier voor de veiligheid rustig weg.

Is dat dan de oplossing?

Nee, integendeel. Je hond gromt en bereikt daarmee dat hetgene wat niet prettig is verdwijnt. Hij wordt dus beloond voor het grommen. En gedrag dat beloond wordt zal de volgende keer toenemen. Dit doe je dus maar één keer om te zorgen dat er geen ongelukken gebeuren, en vervolgens zorg je dat je hond niet meer in dezelfde situatie terecht komt.

Makkelijker gezegd dan gedaan; als je hond bijvoorbeeld

gromt naar de dierenarts kan je er niet voor kiezen om daar nooit meer heen te gaan. Wat je wel kunt doen is nadenken over hoe je dat soort situaties in het vervolg dan veilig kunt houden. Bijvoorbeeld door, naast te gaan trainen en oefenen, je hond te leren een muilkorf te dragen.

Oefenen en trainen

En voor alle situaties geldt; ga oefenen en trainen! Ga je hond leren dat de dingen waar hij voor/tegen gromt niet eng zijn maar juist leuk, of op z'n minst iets leuks opleveren (hetzelfde wandelingetje met je partner van hierboven, maar nu krijg je iedere keer €5 euro als je die enge persoon

ziet, en als je het aanpakt prijst je partner je de hemel in. Wedden dat die man een stuk minder eng wordt!). Doe dat in kleine stappen waarbij je onder de grens blijft van wat je hond eng, onprettig of stressvol vindt. Vraag hierbij de hulp van een goede hondentrainer of, zeker bij agressie naar mensen, een gedragstherapeut voor honden. Niet alleen in het belang van de veiligheid, maar zéker ook in het belang van je hond. Want als er ongelukken gebeuren is je hond altijd de dupe!

Dit artikel is geschreven door Krista te Vaanholt, gedragstherapeut voor honden. doggo.nl

Snuffelen... ...aan urine

Social media voor honden

Iedere hondeneigenaar weet dat honden geïnteresseerd zijn de plasjes van andere honden. Ieder paaltje, ieder muurtje, ieder grassprietje moet geïnspecteerd worden, de ene keer maar eventjes, de andere keer wel 10 seconden! En daar sta je dan. Je hebt haast en wilt eigenlijk alleen maar een korte, snelle wandeling doen. Je trekt je hond snel mee, het heeft lang genoeg geduurd.

Ondanks de irritatie die het soms met zich mee kan brengen, is het toch goed om even stil te staan bij de vraag waarom je hond dit doet. Sommigen vergelijken het met Facebook; honden plaatsen berichtjes voor elkaar door bepaalde plekken te markeren met urine. Andere honden 'lezen' die berichtjes dan weer. Maar welke informatie halen ze daar dan uit? En waarom is dat zo belangrijk?

Wat zijn feromonen?

Een feromoon is een hormoonachtige, chemische stof en wordt via lichaamsvloeistoffen uitgescheiden; denk aan urine of kliervocht. Bij honden worden feromonen o.a. afgescheiden via de oren, de voetzooltjes, de anaalklieren en bij de genitaliën. Ze worden gedetecteerd door het vomeronasaal orgaan, ook wel orgaan van Jacobson genoemd. Dit reukorgaan bevindt zich boven in de mond, in het gehemelte.

Feromonen worden ook wel sociale geuren genoemd. Deze geuren zijn gelinkt aan het territorium, het nest, de ontwikkeling, sociale relaties en individuele karakteristieken. Feromoon = informatie met emotionele betekenis.

Waar de markeringen van andere honden zich bevinden heeft betekenis. Je hond besnuffelt een berm of veldje om uit te vinden welke honden daar zijn geweest en op

welke plek ze een boodschap hebben achtergelaten. Dat kunnen bekende of onbekende honden voor hem zijn, reuen of teven, vriend of vijand. Ieder plasje geeft informatie over de desbetreffende hond. Deze informatie heeft emotionele waarde voor de jouw hond. Het zal je opgevallen zijn, dat je hond na het snuffelen zelf ook ergens een bericht zal achter laten. De plek waar hij dat doet is met zorg uitgekozen en zegt iets over de relatie die hij heeft met de andere honden.

Een hond heeft tot zo'n 10 seconden nodig om iets nieuws, bijvoorbeeld het plasje van een nieuwe hond in de buurt, goed in zich op te nemen en te verkennen. Iedere volgende keer als een hond dat nieuwe plasje tegenkomt zal het steeds minder nieuw zijn en daarom ook steeds minder tijd kosten om te verkennen. Na verloop van tijd hoeft er bijna niet meer gesnuffeld te worden aan deze

specifieke markering, deze geur is bekend geworden.

De feromonen bevinden zich overigens niet alleen op de plek waar gemarkeerd is. Ze worden door de lucht verspreid en door de wind verplaatst. Er hangt als het ware een zweem in de lucht, overal waar je loopt zal je hond iets waarnemen. Des te dichter bij de 'bron', des te geconcentreerder de geur. Dit verklaart overigens ook meteen waarom honden bij elkaar aan het achterste ruiken. Dichter bij de bron kun je eigenlijk niet komen.

De geurenwereld van de hond; geur is overal. Niet alleen verse markeringen zijn voor je hond waarneembaar maar ook die van bijvoorbeeld een week geleden. In de lucht hangt dus een rijke mix van velen geuren; vers en oud, van soortgenoten, maar ook van andere dieren én mensen!

Geur = Emotie

Iedere emotie die we ervaren gaat gepaard met fysiologische veranderingen. Denk aan hartslag, ademhaling, zweet en aan metabolische veranderingen. Dieren kunnen dat ruiken.

Een crimineel op de vlucht voor de politie is daarom appeltje eitje voor een politiehond, want hij laat een perfect spoor na van angst-zweet en andere verraderlijke chemicaliën. Vanuit evolutionair oogpunt heeft het afscheiden van dit type feromonen ook een voordeel voor de andere dieren binnen de groep; de geur zal namelijk anderen alarmeren als er gevaar dreigt.

Geur = identiteit

Geur is niet alleen emotie. Geur is ook uniek per individu, per situatie en per gemoedstand op het moment. Als een hond snuffelt aan een paaltje, dan gaat daar dus veel meer mee gemoeid dan alleen het paaltje. Voor ons heeft het geen betekenis, maar jouw hond ruikt dat Duitse Herder Tarzan daar een week geleden is geweest en dat hij zich niet lekker voelde, ook dat speelkameraad Benji er zojuist nog langs is gekomen. In het gras ruikt je hond vervolgens dat buurhondje Melody loops is. Feromonen hebben ook vaak als doel om de ander te lokken in het kader van de voortplanting. De feromonen in de urine van Melody communiceren dat ze klaar is om te paren. Jouw reu wil maar al te graag weten waar Melody zich op dat moment vindt!

Een hond kan uit de markering o.a. opmaken hoe oud het individu is, of hij ziek of gezond is, en wat zijn sociale status is. En ja, een hond kan dit soort zaken ook bij ons waarnemen. Honden zijn daarom zo goed in het vinden van een vermist persoon. Ze volgen daarbij een uniek, chemisch geurspoor.

Snuffelen in het kwadraat

Paarden en katten flemen. Maar honden doen iets vergelijkbaars. Je hebt het je hond vast al wel eens zien doen: om de geur nog beter in zich op te nemen, likt de hond als het ware in de lucht. Het lijkt er dan op alsof de hond de urine oplikt, maar dat is niet het geval. Door de tong vlak over het gemarkeerde oppervlak te halen kan de hond de geur (de feromonen) als het ware naar binnen scheppen en zo beter in contact brengen met het vomeronasaal orgaan. Reuen doen dit bijvoorbeeld als ze urine van een loops teefje treffen.

Snuffelen is chemische communicatie

Honden leven in een wereld van geuren. Een wereld die wij niet kunnen zien en niet écht kunnen begrijpen. Dat wij het niet zien, wil niet zeggen dat het niet belangrijk is. Vergelijk het met jouw behoefte om dagelijks de krant te lezen, radio te luisteren of op Facebook de berichten van vrienden en familie te lezen. Voor honden is het misschien nog wel belangrijker, want voor hen hangen de voortplanting, het welzijn en het overleven ervan af.

Feromoontherapie bij stress en angst

Feromoontherapie omvat het gebruik van feromonen (chemische signalen) om de emotionele staat en het gedrag van dieren te beïnvloeden. Bij angstige honden kan de toepassing van feromoontherapie een positief effect hebben in de wachtkamer van de dierenarts of een pup die voor het eerst in zijn nieuwe huis komt. Ook wordt het wel gebruikt bij verlating gerelateerde problemen en dierenasiels. Het is echter géén wondermiddel! Feromonen bij feromoontherapie zijn gebaseerd op feromonen die dieren zelf produceren. De moleculaire samenstelling en concentratie van deze chemicaliën wijken af van 'echte' feromonen. Bedenk ook dat de emotie bij een hond sowieso wordt bepaald door veel verschillende factoren in de omgeving en het veranderen van een van die prikkels (de geur) betekent niet dat je daarmee automatisch de emotie bij het dier

verandert. Er moet dus meer gebeuren om de angst weg te nemen. Denk bijvoorbeeld aan training en gedragstherapie.

Pas op voor commerciële producten zoals 'calming sprays' of halsbanden voor honden met feromonen of andere geurtjes zoals lavender. Dergelijke producten zijn níét wetenschappelijk bewezen en nemen ook niet de oorzaak van de angst of stress weg.

Heb jij een angstige hond en ben je geïnteresseerd in feromoontherapie? Neem dan contact op met een deskundige om zo tot een goede indicatie en toepassing van de therapie te komen. Er zal dan ook gekeken worden naar de omgevingsfactoren en welke daarvan veroorzaker is van de angst. Realiseer je goed dat deze vorm van therapie slechts een ondersteunende werking heeft.

Christel van de Westelaken

Bron: www.doggo.nl

De vliegende reporter....

Wie ben je?

Wij

Honden die op hun rug gaan liggen...

Eigenlijk is hier niet één pasklaar antwoord op te geven op de vraag waarom honden op hun rug gaan liggen, want het hangt volledig van de situatie en de omstandigheden af. Welke factoren kunnen van invloed zijn? Denk aan bijvoorbeeld de locatie en welke honden en mensen er in de buurt zijn van de hond.

Veel mensen associëren het op de rug rollen met onderwerping en hiërarchie, maar is dit wel altijd het geval?

Spel

Tijdens spel tussen een grotere, sterkere hond en een kleine hond zal de grote hond zich zo nu en dan op de grond werpen en op de rug gaan liggen. Hij maakt zichzelf op deze manier toegankelijker voor de kleine hond en maakt het spel gelijkwaardiger. Dit wordt 'self-handicapping' genoemd. Ook tussen honden van hetzelfde formaat

gebeurt dit tijdens spel, het hoort bij het geven en nemen en heeft tijdens spel niets te maken met agressie of wie de baas is. Spel is altijd gelijkwaardig.

Lekker kriebelen en krabben

Veel honden laten hun buik juist zien, omdat ze het heerlijk vinden om daar geaaid en gekriebeld te worden. Maar het kan ook zijn dat de hond jeuk op de rug heeft en op deze manier zichzelf wil 'krabben'.

Op en top ontspanning

Honden liggen op hun rug, simpelweg omdat ze het lekker vinden liggen. Ze liggen dan bijvoorbeeld te luieren in de zon en rekken hun poten nog eens even uit. Sommige honden vallen ook in deze houding in slaap. Het is ook een teken dat de hond zich veilig voelt. In een onveilige omgeving, waar gevaar op de loer ligt, zal een hond dit niet

snel op deze manier doen. De hond is op en top ontspannen.

Op de rug rollen bij conflict

Het op de rug rollen wordt vaak geassocieerd met onderwerping en dat klopt ook wel. Je zou het kunnen vergelijken met het omhoog houden van een witte vlag: "ik geef mezelf over". Soldaten die met een witte vlag zwaaien mogen niet worden aangevallen. Datzelfde geldt ook voor honden die op hun rug rollen bij een conflict.

Maar betreft dit dan automatisch dat er altijd sprake is van submissie? Niet noodzakelijk. Het kan ook betekenen dat de hond wil communiceren dat hij geen kwade bedoelingen heeft. Het heeft ook een conflict vermijden-de betekenis.

Honden houden namelijk over het algemeen niet van conflicten en zullen dan ook het liefst een conflict vermijden of willen stoppen.

Zodra ze aanvoelen dat er een conflict aankomt, zullen ze naar de andere partij (hond of mens) communiceren dat ze geen conflict willen. Dat kan op allerlei manieren. Denk aan signalen als gapen, snuffelen aan de grond, wegstaren, in een boogje lopen en op de rug rollen hoort hier ook bij.

Op de rug rollen bij submissie is heel anders dan het op de rug rollen tijdens bijvoorbeeld spel en zal er voor een getraind oog ook echt anders uit zien.

Voorbeeld van conflict: Wanneer een hond in een bepaalde situatie straf verwacht (verbaal, fysiek), rolt hij op zijn rug om duidelijk te maken dat hij geen 'ruzie' wil. Stel je hond ligt op bed en weet dat dat eigenlijk niet mag. Jij loopt de slaapkamer binnen en je hond weet dat jij dan boos kunt reageren. Dan kan hij op dat moment op zijn rug rollen om een conflict te voorkomen.

Apen

Hovawarts zijn echte familiehonden, iedere Hovawartvriend zal dat onmiddellijk beamen. Ze zijn graag onderdeel van alle activiteiten van de roedel. Liefst midden in de groep, zodat iedereen ze zien kan en iedereen gezien kan worden. Het leuke van meerdere Hovawarts in huis is dat je ontdekt dat je honden het familiegedrag van de mensen in je gezin ook gaan kopiëren. Je hebt er die altijd voor je klaarstaan en opspringen zodra ze denken dat je iets nodig hebt. Je hebt er die lui in de bank hangen en verward opkijken als ze uit hun dagdroom worden geroepen. Je hebt er die steeds in de weg lopen. We hebben er een die actief en vrolijk is, wat er ook gebeurt, altijd klaar voor actie. En een die steeds jouw ideale plek op de bank inpikt, natuurlijk net voordat jij er wilde gaan zitten. En dan heel onschuldig, naief bijna, opkijkt: "oh... wou jij hier zitten?" Of wat dacht je van die gezinsleden die de hele dag lijken te vragen hoe laat we gaan eten... Onze Hovawarts kennen ons maar al te goed en weten precies hoe ze onderdeel van het gezin kunnen zijn. Ze apen zelfs de manier van praten na, getuige de mieperd die we hebben: zo een die alleen via piepen kan duidelijk maken wat-ie wil. Of met het geluid van een diepe moedeloze zucht, ook zo mooi nagedaan. Elkaar soms met een korte duidelijke boodschap de waarheid vertellen, dat kunnen ze ook. Maar pas echt knap is de hond die de grote baas feilloos volgt in gedrag én geluid. Met het resultaat dat we in ons huis twee mopperkonten hebben.

Alpha roll

Helaas zijn er nog mensen die denken dat je dominant moet zijn over je hond en dat je dat het beste kunt laten zien door de hond op zijn rug te rollen. Dit wordt de zogenaamde alpha roll genoemd. De gedachte is ook dat je dan het gedrag van een dominante hond nadoet, want honden zouden dit ook bij elkaar doen om de rang duidelijk te maken. Niets is minder waar. Het op de rug rollen is iets wat een hond uit eigen beweging doet. Als een hond opzettelijk en met dwang op de

rug wordt gerold, dan breng je hem in een uiterst kwetsbare positie die alleen maar voor veel angst zorgt en de vertrouwensband zal beschadigen. Doe dit daarom nooit!

Wanneer een hond nóóit op zijn rug gaat liggen

Het hoeft niets betekenen, maar het kan wijzen op pijn of ander ongemak. Rugpijn of een gebrek aan veiligheid kunnen ervoor zorgen dat een hond nooit op zijn rug gaat liggen. Iets om in de gaten te houden.

Gedrag is complex en intrigerend

Dit artikel laat weer eens zien dat gedrag nooit op één manier te interpreteren is. Kijk altijd naar de omstandigheden en de context waarin iets zich voordoet. Een schijnbaar simpele gedraging zoals op de rug liggen, kan gepaard gaan met uiterst positieve emoties zoals vreugde en spel, maar ook met negatieve zoals angst.

Christel van Westelaken

Bron: www.DOGGO.nl

Wie is de baas?

Dominante honden

Mensen maken zich soms wel eens zorgen over het gedrag van hun hond. Ze vrezen dat hun hond vanwege zijn dominante karakter van alles uit de kast haalt om de hoogste in rang (de baas) te worden. Zijn deze zorgen terecht? Wat is dominantie eigenlijk precies en wat is ervoor nodig om de baas te zijn?

Wat is dominantie precies?

In de ethologie (gedragsbiologie) betekent dominantie dat het ene individu eerder toegang heeft tot belangrijke resources dan een ander. Laten we deze definitie nu als uitgangspunt nemen. Voorbeelden van belangrijke resources zijn bijvoorbeeld eten, drinken, een partner (voortplanting), een comfortabele ligplek of een bepaald voorwerp. Dominantie kan alleen gezien worden in de context van een groep van 2 of meer personen. Het betreft altijd de relatie tus-

sen individuen. Wie heeft voorrang boven de ander?

Stel je een schaal met koekjes voor. Je zult zien dat sommige mensen zonder aarzeling als eerste een koekje pakken. Andere mensen zullen meer terughoudend zijn en de ander voor laten gaan. Volgens de bovenstaande definitie zou je dan kunnen zeggen dat de mensen die als eerste toetasten dominant zijn.

Maar binnen deze zelfde groep kunnen de verhoudingen veranderen wanneer het niet om koekjes gaat maar om chips. De koekjesliefhebbers zullen nu misschien niet zo snel toetasten, terwijl de mensen die voorheen terughoudend waren nu juist als eerste iets nemen. Stel je iemand voor die van koekjes houdt. In zijn eigen gezin zal hij als eerste een koekje van de schaal pakken, maar zodra hij samen met collega's is, zal hij wachten totdat iemand anders het eerste koekje van

de schaal neemt.

Dominantie is dus niet zo simpel in kaart te brengen. Het kan per situatie en per moment variëren. Een hond kan zich in een bepaalde situatie dominant gedragen, maar in een andere situatie helemaal niet.

Niemand, dus ook geen enkele hond, is altijd dominant. Iemand kan wel in bepaalde situaties voorrang nemen om een resource te bemachtigen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan je vriend die de afstandsbediening van de TV niet los laat. Of denk aan jouw lievelingsstoel waar niemand anders in mag zitten. De één noemt dit dominant, de ander zal het assertief noemen. Of bezitterig, bazig, autoritair of juist onzeker?

Wat doet de baas?

De baas is de leider. Hij neemt alle beslissingen en bepaalt hoe de resources verdeeld worden.

Kijk nu naar jouw eigen situatie met je hond. Wie is de baas? Wie neemt de beslissingen en wie bepaalt hoe de resources verdeeld worden? Belangrijke aspecten (resources) voor het welzijn voor een hond zijn:

- eten en drinken
- onderdak
- slaapplaats
- gezelschap
- bepaalde voorwerpen, speeltjes
- veiligheid
- zelfontplooiing
- ontspanning en spel

Bij het verdelen van de resources worden meerdere beslissingen genomen: wat, wanneer, waar, hoe vaak, hoe lang, wat en hoe? Bijvoorbeeld: Wat eet je hond? Wanneer? Waar eet hij? Hoe eet hij? Hoe vaak? Hoeveel? Met wie? Etc.

Wie bepaalt?

De kans is heel groot dat jij in jouw situatie met je hond over alle resources alle beslissingen neemt. Vanaf het moment dat een hond bij je komt wonen bepaal jij wat er gebeurt. Over de meest basale dingen zal een hond zelf niet kunnen beslissen. Zelfs het feit dat de hond bij jou in huis is komen wonen, is door jou besloten.

Chirag Patel: "Sometimes we forget that dogs don't choose to come and live with us – we choose them and choose what their lives will be like within our families, what they will get to eat or drink, where they will sleep, even which friends they choose to meet. And we don't give them very many choices. So if we say, 'You're going to live with me and this is how it's going to be,' it's only respectful to provide for them what they need, and teach them the skills they need to thrive in a human environment."

Waarom is dit belangrijk?

Als jij altijd door anderen bent verteld dat het gedrag van jouw hond voortkomt uit dominantie, dan heeft dat consequenties voor de manier waarop je met je hond omgaat. Hierboven lees je al dat je hond volledig afhankelijk is van jouw keuzes. Als je het al belangrijk vindt om de baas te zijn, dan weet je nu dat je er niet veel extra's voor hoeft te doen.

Wil je ongewenst gedrag vanuit dominantie oplossen? Dan zul je handelingen moeten verrichten om de hond duidelijk te maken dat hij lager in rang staat. Echter de motivatie bij de hond ligt ergens anders! Dus los je het probleem niet op. Bovendien zijn dergelijke handelingen zeer onprettig voor je hond en schadelijk voor jullie relatie. Vaak begrijpt de hond niet eens waarom dit gebeurt.

Het is voor jouw relatie met je hond veel prettiger als je naar de echte oorzaak van het ge-

drag kijkt, want pas dan kun je je hond beter gaan begrijpen en het ongewenste gedrag stoppen.

James O'Heare: "The classic example is the dog who jumps up on guests arriving through the front door. If you think this is because the dog is "dominant" as opposed to the dog receiving attention/petting from the guests which he finds reinforcing, the techniques used to try to solve this "problem" may make matters worse or even be downright inhumane."

Als het geen dominantie is, wat is het dan?

Veel (ongewenste) gedragingen zijn bewust of onbewust aangeleerd. Een hond laat gedrag zien wat voor hem iets prettigs oplevert. Bedenk ook dat gedrag door emoties wordt aangestuurd! Zo levert opspringen tegen bezoek aandacht op, en door te grommen zorgt de hond ervoor dat er afstand wordt gecreëerd tussen de hond en de 'bedreiging'.

Agressie wordt vaak verward met dominantie met als gevolg dat de oplossing van het probleem in de verkeerde hoek wordt gezocht. Ook hier betreft het vaak aangeleerd gedrag vanuit de emotie van de hond. Ook factoren als socialisatie, stress, omgeving, situatie, pijn en ongemak kunnen een rol spelen.

- Een hond bij de dierenarts niet op de behandelafel wil, is niet dominant, hij is bang.
- Een hond die gromt wanneer hij geaaid wordt, is niet dominant, hij wil met rust gelaten worden.

- Een hond die op de bank ligt, is niet dominant, de bank ligt blijkbaar fijner dan de mand.
- Een pup die bijt, is niet dominant, hij heeft een behoefte om te kauwen en heeft nog geen bijtrem.
- Een hond die niet luistert tijdens een training, is niet dominant, hij vindt de situatie te moeilijk of hij begrijpt de oefening niet. En ga zo maar door...

Wil de hond de baas zijn?

Nee. Honden zijn sociale dieren, net als mensen. Het leven in een groep biedt structuur en veiligheid. Een hond heeft behoefte aan vriendschap, aan structuur, aan zichzelf kunnen zijn en aan zelf beslissingen kunnen nemen. Dit alles staat volledig los van dominantie. Een hond is een individu met eigen behoeften en verlangens en die mogen kenbaar gemaakt worden. Graag zelfs! Het is aan jou, als "baas" om daar gehoor aan te geven.

Referenties

- Enikő Kubinyi, Lisa J. Wallis, Dominance in dogs as rated by owners corresponds to ethologically valid markers of dominance – Animal Behavior, Published May 9, 2019, PubMed 31119074
- Social Behavior of Dogs – By Gary M. Landsberg, BSc, DVM, MRCVS, DACVB, DECAWBM, North Toronto Veterinary Behaviour Specialty Clinic; Sagi Denenberg, DVM, DACVB, Dip. ECAWBM (Behaviour), MACVSc (Behaviour), North Toronto Veterinary Behaviour Specialty Clinic
- UK Dog Trainer Chirag Patel Talks About Tech and Training

Debby van Dongen, doggo.nl

the mythbuster fact of fake?

“Honden kwispelen met hun staart
wanneer ze blij zijn”

De staart is een essentieel onderdeel van het communicatiesysteem van de hond, en de hoogte, beweging, snelheid en spanning in de staart zijn allemaal belangrijke factoren. Bijvoorbeeld, een lage tot middelhoge kwispel kan betekenen dat een hond ontspannen of ongerust is, terwijl een hoge staart die sneller kwispelt kan betekenen dat een hond blij of opgewonden is of juist alert. Om een compleet beeld te krijgen, moet de

staart samen met het lichaam gelezen worden. De richting van de kwispelbeweging lijkt ook significant te zijn. Een onderzoek uit 2007 door Italiaanse wetenschappers laat zien dat honden met hun staart naar rechts kwispelen als ze iets zien wat ze graag willen benaderen – zoals hun eigenaar,- maar dat ze met hun staart naar links kwispelen als ze iets zien waar ze juist van terug deinzen, zoals een onvriendelijke of agressieve hond.

MYTHBUSTER: FACT ÉN FAKE

Verrássend Polen!

OP VAKANTIE MET JE HOND (OF MET JE PAARD!!)

Bij Kees en Kamila
op ongeveer 25 km van Warschau

Onze sfeervolle vakantiewoning JULIANÓW
biedt rust, gezelligheid en privacy.
Een slaapkamer met tweepersoonsbed
en een vide met twee eenpersoonsbedden,

Verrassend Polen biedt u:
Natuur • Cultuur • Historie • Activiteiten

Kijk snel op
www.onshuis.pl

Het belang van voldoende snuffeltijd

Honden beleven de wereld op een totaal andere manier dan wij. Onze wereld bestaat vooral uit wat we zien en horen, daarentegen bestaat de wereld van de hond voornamelijk uit geur. Dat is ook niet zo gek als je bedenkt dat een hond wel 100.000 keer beter kan ruiken dan de mens! Een hond heeft een groter aantal reukcellen, daarnaast kan een hond wel 300 keer per minuut inademen, zodat er steeds nieuwe toevoer van verse lucht is! Het is belangrijk dat wij als 'hondenbaasje' bewust worden van het feit dat geur zo ontzettend belangrijk is voor een hond. Hoe meer een hond aan geurinformatie kan verzamelen hoe beter!

“Bo was hier! Daisy was daar ook, maar Daisy voelde zich een beetje ziek ruik ik! Sita was er ook, maar wat ruik ik? Is Sita loops? Dat spoor moet ik even volgen! En

deze hond, die ken ik niet? Een mannetje, vlees gegeten gisteravond, mm interessant dit, hier moet ik meer van weten! Hier heeft vannacht een muis gelopen en hier een egel. Aah vogelpoep! En wat ruik ik hier? Is dit nou mijn geur? Ik snuffel even aan mezelf. Ja, inderdaad dat is mijn geur!”

Een hele krant met het laatste nieuws ligt verspreid over de buurt, een soort van Facebook-netwerk voor honden! Reuze interessant dus om deze tijdlijn van geuren eens helemaal door te spitten. Zo weet een hond precies wat er speelt in zijn buurt! Maar wat gebeurt er nou als wij onze hond beperken in zijn snuffeltijd en regelmatig wegtrekken bij geuren?

Hé, loop toch eens door!

Je herkent het vast wel dat je hond aan elke paal of boom wilt snuffelen. Je moet nog even de hond uitlaten voordat je naar je vol-

gende afspraak gaat maar de hond schiet gewoon niet op! Dit leidt nog al eens tot frustratie bij menig hondenbaasje, en heeft tot gevolg dat de hond regelmatig wordt meegetrokken. De hond zijn behoeften botten dan ook nog wel eens met onze menselijke behoeften. Dit is jammer want het regelmatig meetrekken van de hond heeft meer gevolgen dan dat je in eerste instantie misschien zal denken. Het is namelijk juist ontzettend belangrijk dat een hond alle tijd krijgt om geuren in zich op te nemen.

Als een hond regelmatig wordt weggetrokken bij geuren wordt de mogelijkheid om de informatie goed te onderzoeken beperkt. Om toch genoeg informatie over zijn omgeving te verzamelen, gaat een hond zich meer richten op zijn zicht.

Dit is nadelig omdat een hond via zijn zicht andere signalen kan doorkrijgen dan via

zijn neus. Denk maar bijvoorbeeld aan de communicatie tussen honden. Door het selectief fokken zijn honden op een andere manier gaan communiceren door middel van lichaamstaal. Een Bulldog of Stafford heeft van nature een hele stoere houding, wat door andere honden gezien kan worden als dreigend. Via zijn ogen krijgt een hond door dat dat Bulldogje of die Stafford dreigend is, maar als de hond zijn neus had gebruikt en zich meer had gefocust op de geur van deze hond had de hond kunnen ruiken dat deze honden helemaal niet dreigend zijn. Een hond die regelmatig wordt weggetrokken bij geuren kan hierdoor explosiever gaan reageren.

Als de hond de mogelijkheid krijgt om genoeg te snuffelen, geeft dat de hond een voldaan gevoel na de wandeling, waardoor de hond zich na een wandeling rustig kan

gaan neergeven. Het voldane gevoel zorgt er voor dat een hond in een rustige gemoedstoestand verkeerd naar de wandeling. Als je jouw hond alleen wilt laten na de wandeling is het belangrijk om je hond in een rustige gemoedstoestand achter te laten om zo probleemgedrag te voorkomen, zoals blaf en sloopgedrag.

Onrustig gedrag

Het is belangrijk dat een hond de tijd krijgt om te snuffelen, omdat een hond op deze manier de concentratie heeft en de rust neemt om zijn omgeving te verkennen. Indien deze mogelijk wordt beperkt kan de hond gehaast

en gestrest gedrag gaan laten zien. De hond heeft nou eenmaal de behoefte om zijn omgeving uitgebreid te besnuffelen en de hond probeert dit tijdens de wandeling dan ook heel snel even te doen. Maar omdat hij regelmatig weggetrokken wordt weet hij dat er haast geboden is bij het snuffelen en begint hij onrustig gedrag te vertonen en aan de riem te trekken.

Wandelen is beleven

Het is dus belangrijk dat je tijdens de wandeling er rekening mee houdt dat een hond tijd nodig heeft om alle geuren te onderzoeken. Nu botsen de behoeftes van ons, nogal eens

met die van de hond. Wij willen graag een ronde lopen maar een hond wil graag uitgebreid zijn omgeving verkennen. Het is belangrijk dat je beseft dat een hond zijn informatie moet verwerken met zijn neus en juist de tijd nodig heeft om uitgebreid geuren te onderzoeken. Het is dus belangrijk dat je een wandeling richt op de beleving van de omgeving. Hierbij staat het verkennen van geuren en het samen zijn met je hond centraal.

Het komt dan ook regelmatig voor dat je een paar minuten moet wachten totdat een hond is uitgesnuffeld bij een boom, of dat je 2 of misschien wel 3 keer terug moet lopen om-

dat je hond het daar enorm interessant vindt ruiken.

Laat de hond eens een boomstam besnuffelen, ga samen in het gras zitten en kijk eens om je heen wat er allemaal te besnuffelen valt. Zo werk je niet alleen aan de geestelijke uitdaging en snuffelbehoefte van de hond maar ook nog eens aan de binding tussen baas en hond.

Daarnaast zit het nog wel eens in het hoofd van mensen dat een wandeling er zo uit ziet, dat 'de baas' de route bepaald en dat de hond volgt. Maar als een hond continue zijn baas moet volgen krijgt hij geen vrijheid om zijn omgeving te ontdekken. De wil én de mogelijkheid om zijn omgeving te verkennen is juist belangrijk als een hond te maken krijgt met bijvoorbeeld nieuwe objecten/dieren/ situaties. Een hond die regelmatig weggetrokken wordt bij geuren wordt ook beperkt in zijn natuurlijke drive om nieuwe dingen te ontdekken. Waardoor de hond terughoudend kan worden in zijn gedrag en schrikachtiger kan reageren bij het zien van nieuwe objecten.

Het is dus helemaal niet verkeerd als je jouw hond eens de route laat bepalen. Kijk maar wat jouw hond allemaal wilt ontdekken. Het is eigenlijk ontzettend fascinerend om naar te kijken!

*Mariska Bloem
Bron doggo.nl*

Wie bepaalt?

De kans is heel groot dat jij in jouw situatie met je hond over alle resources alle beslissingen neemt. Vanaf het moment dat een hond bij je komt wonen bepaal jij wat er gebeurt. Over de meest basale dingen zal een hond zelf niet kunnen beslissen. Zelfs het feit dat de hond bij jou in huis is komen wonen, is door jou besloten.

Chirag Patel: "Sometimes we forget that dogs don't choose to come and live with us – we choose them and choose what their lives will be like within our families, what they will get to eat or drink, where they will sleep, even which friends they choose to meet. And we don't give them very many choices. So if we say, 'You're going to live with me and this is how it's going to be,' it's only respectful to provide for them what they need, and teach them the skills they need to thrive in a human environment."

Waarom is dit belangrijk?

Als jij altijd door anderen bent verteld dat het gedrag van jouw hond voortkomt uit dominantie, dan heeft dat consequenties voor de manier waarop je met je hond omgaat. Hierboven lees je al dat je hond volledig afhankelijk is van jouw keuzes. Als je het al belangrijk vindt om de baas te zijn, dan weet je nu dat je er niet veel extra's voor hoeft te doen.

Wil je ongewenst gedrag vanuit dominantie oplossen? Dan zul je handelingen moeten verrichten om de hond duidelijk te maken dat hij lager in rang staat. Echter de motivatie bij de hond ligt ergens anders! Dus los je het probleem niet op. Bovendien zijn dergelijke handelingen zeer onprettig voor je hond en schadelijk voor jullie relatie. Vaak begrijpt de hond niet eens waarom dit gebeurt.

Het is voor jouw relatie met je hond veel prettiger als je naar de echte oorzaak van het ge-

drag kijkt, want pas dan kun je je hond beter gaan begrijpen en het ongewenste gedrag stoppen.

James O'Heare: "The classic example is the dog who jumps up on guests arriving through the front door. If you think this is because the dog is "dominant" as opposed to the dog receiving attention/petting from the guests which he finds reinforcing, the techniques used to try to solve this "problem" may make matters worse or even be downright inhumane."

Als het geen dominantie is, wat is het dan?

Veel (ongewenste) gedragingen zijn bewust of onbewust aangeleerd. Een hond laat gedrag zien wat voor hem iets prettigs oplevert. Bedenk ook dat gedrag door emoties wordt aangestuurd! Zo levert opspringen tegen bezoek aandacht op, en door te grommen zorgt de hond ervoor dat er afstand wordt gecreëerd tussen de hond en de 'bedreiging'.

Agressie wordt vaak verward met dominantie met als gevolg dat de oplossing van het probleem in de verkeerde hoek wordt gezocht. Ook hier betreft het vaak aangeleerd gedrag vanuit de emotie van de hond. Ook factoren als socialisatie, stress, omgeving, situatie, pijn en ongemak kunnen een rol spelen.

- Een hond bij de dierenarts niet op de behandelafel wil, is niet dominant, hij is bang.
- Een hond die gromt wanneer hij geaaid wordt, is niet dominant, hij wil met rust gelaten worden.

- Een hond die op de bank ligt, is niet dominant, de bank ligt blijkbaar fijner dan de mand.
- Een pup die bijt, is niet dominant, hij heeft een behoefte om te kauwen en heeft nog geen bijtrem.
- Een hond die niet luistert tijdens een training, is niet dominant, hij vindt de situatie te moeilijk of hij begrijpt de oefening niet. En ga zo maar door...

Wil de hond de baas zijn?

Nee. Honden zijn sociale dieren, net als mensen. Het leven in een groep biedt structuur en veiligheid. Een hond heeft behoefte aan vriendschap, aan structuur, aan zichzelf kunnen zijn en aan zelf beslissingen kunnen nemen. Dit alles staat volledig los van dominantie. Een hond is een individu met eigen behoeften en verlangens en die mogen kenbaar gemaakt worden. Graag zelfs! Het is aan jou, als "baas" om daar gehoor aan te geven.

Referenties

- Enikő Kubinyi, Lisa J. Wallis, Dominance in dogs as rated by owners corresponds to ethologically valid markers of dominance – *Animal Behavior*, Published May 9, 2019, PubMed 31119074
- *Social Behavior of Dogs* – By Gary M. Landsberg, BSc, DVM, MRCVS, DACVB, DECAWBM, North Toronto Veterinary Behaviour Specialty Clinic; Sagi Denenberg, DVM, DACVB, Dip. ECAWBM (Behaviour), MACVSc (Behaviour), North Toronto Veterinary Behaviour Specialty Clinic
- UK Dog Trainer Chirag Patel Talks About Tech and Training

Debby van Dongen, doggo.nl

the mythbuster fact of fake?

“Honden kijken schuldig als ze weten dat ze iets fout hebben gedaan”

YouTube levert tientallen clips van schijnbaar grappige ‘schuldige’ kijkende honden met een lage lichaamshouding. Ze wenden hun blik af, waarbij veel oogwit wordt getoond, ook wel ‘whale eye’ genoemd. Deze honden zul je vaak zien grijnzen, een poot optillen op hun zij of rug rollen, of kruipen met de staart tussen de benen richting eigenaar bij wie ze proberen de handen of het gezicht te likken. Deze vertoningen, vaak verward met schuldgevoel, zijn in feite conflictvermijdende gedragingen – een kalmerende reactie op de stem, de gezichtsuitdrukking en lichaamstaal van de eigenaar. Sommige hondeneige-

naren zeggen dat hun hond schuldig kijkt wanneer ze thuis komen, zonder ook maar het bewijs gezien te hebben van een geplunderde afvalbak, een kapot gescheurd kussen of ander wangedrag. Dit gedrag kan verklaard worden door associatief leren, het proces waarbij een hond leert dat een bepaald gedrag een specifiek gevolg heeft. Denk bijvoorbeeld aan een reprimande of een andere straf. Dus de volgende keer als Fido naar je kijkt met die schuldige blik, dan is de kans groot dat hij eigenlijk wil zeggen ‘Je ziet er eng uit, wil je alsjeblieft niet zo tegen me schreeuwen?’

MYTHBUSTER: FAKE

the mythbuster fact of fake?

“Honden zijn wolven en moeten dus ook als wolven behandeld worden”

Honden met wolven vergelijken is hetzelfde als mensen met chimpansees vergelijken, want de genetische afstand tussen deze soorten – een maatstaf om genetische verschillen tussen soorten te meten – is ruwweg hetzelfde. Terwijl mensen en chimpansees veel overeenkomstige gedragingen kennen, zijn mensen toch duidelijk anders en dat

geldt ook voor honden en wolven. Hoewel honden genen delen met wolven en ook nog steeds juveniele kenmerken in zich dragen van de voorouderlijke wolven, hebben honden zich als soort geëvolueerd en gespecialiseerd. Ondanks de overeenkomsten is het gedrag van honden anders dan dat van wolven en hebben ze hun eigen niche gevonden.

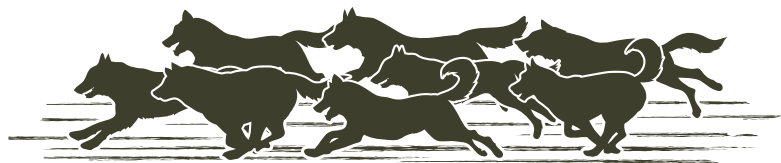
MYTHBUSTER: FAKE

the mythbuster fact of fake?

“Honden zijn roedeldieren”

Als gevolg van het misplaatste geloof dat honden een soort wolven zijn, wordt ook vaak verondersteld dat honden roedeldieren zijn. Echter, onderzoek op het gebied van diergedrag gedurende de afgelopen 10 jaar laat zien dat dit niet het geval is. Studies van loslopende, in vrijheid levende populaties honden in Europa, India en Zuid-Amerika laten zien dat gedomesticeerde

honden geen samenhangende roedels vormen, maar tijdelijke groepen met een losse structuur waar individuen komen en gaan, een eigenschap die men niet terug ziet in wolvenroedels. Anders dan wolven, zijn de meeste honden overwegend aaseters. Daarom is het voor hen geen voordeel om in groepen te jagen of voedsel te delen.

MYTHBUSTER: FAKE

the mythbuster fact of fake?

“Honden hebben menselijke eigenschappen”

Antropomorfisme is simpel gezegd de neiging om menselijke eigenschappen aan niet-menselijke wezens toe te kennen en dan met name aan onze huisdieren. Honden komen niet ter wereld met een aangeboren verlangen om bijvoorbeeld mensen te behagen, maar in plaats daarvan worden ze wel gemotiveerd door aandacht, voer, com-

plimenten, speeltjes en spel of iedere andere prettige beloning. Uiteindelijk zullen honden ontdekken wat voor hen een voordeel oplevert en hoe ze dat kunnen bereiken. Sommige honden zijn meer gemotiveerd dan anderen en zullen harder werken voor een beloning. Er zijn wel mensen die diezelfde hondeneigenschap hebben.

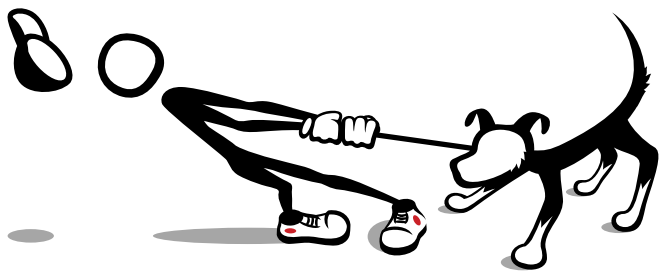
MYTHBUSTER: FAKE

the mythbuster fact of fake?

“Je kunt een oude hond
geen nieuwe kunstjes leren”

Er is geen bewijs om te suggereren dat oudere honden geen nieuwe gedragingen kunnen leren, en reeds bestaande gedragingen hoeven geen belemmering te vormen om nieuwe gedragingen te leren. Honden hebben gedurende hun hele leven zowel mentale als fysieke stimulatie nodig. Zolang de hond gezond is, lekker in zijn vel zit en geen

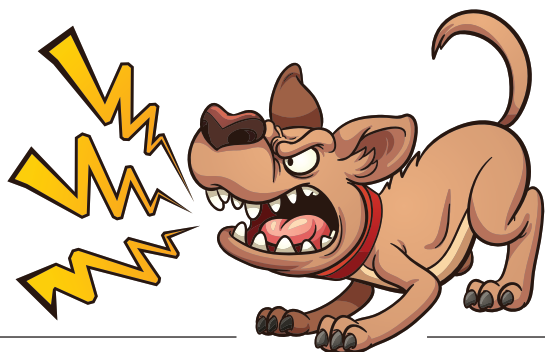
pijn heeft en plezier heeft in korte trainingssessies, dan is er geen reden waarom hij geen nieuwe kunstjes kan leren. Zorg er wel voor dat je vriendelijke positieve bekrachtiging (beloning) gebruikt en je niet je eigen wil opdringt aan je oudere hond wanneer hij geen interesse toont of de training lijkt te willen ontlopen.

MYTHBUSTER: FAKE

the mythbuster fact of fake?

“Blaffende honden bijten niet”

Een blaffende hond is in principe geen bijter. In principe. Blaffen kan een heuse begroeting zijn, maar ook een uiting van angst. Door te blaffen probeert de hond je op afstand te houden. Gaat de hond ook grommen, dan moet je opletten. Grommen is een reactie op een door de hond vastgestelde bedreiging. Het betekent dat de

situatie kan gaan escaleren naar agressie als de dreiging doorgaat. Grommen gaat vooraf aan snappen en bijtenvoor de hond het laatste redmiddel.

Sommige honden grommen tijdens het spelen, de zgn. 'speelgrom'. Prima, zolang het spel niet uit de hand loopt of toenemende opwindning het grommen niet escaleert.

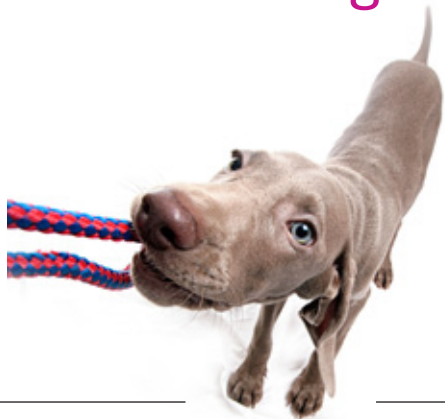
MYTHBUSTER: FAKE MAAR....

the mythbuster fact of fake?

“Trekspelletjes maken honden agressief”

Een trekspelletje zal je hond niet aanmoedigen agressief te worden, maar om te voorkomen dat het spel uit de hand loopt is het wel belangrijk je hond enige beheersing aan te leren door pakken en loslaten te kunnen afdwingen met een commando. Het is goed om rekening te houden met het instinct van de hond: prooi moet worden gevangen en

gevangen prooi moet worden beschermd. Trekspelletjes maken niet agressief, maar agressie komt wel voor bij trekspelletjes. Wild spelen en stoeien met puppy's is overigens niet aan te bevelen omdat je daarmee het wilde spel met andere honden en mensen aanmoedigt.

MYTHBUSTER: FAKE MAAR...

“Honden kunnen kleuren zien”

Honden zouden kleurenblind zijn vanwege de vorm van de lichtgevoelige cellen in hun ogen. Maar onderzoekers ontdekten dat ze blauw, geel en paars van elkaar kunnen onderscheiden. Ze trainden de dieren om kleuren te associëren met voedsel door steeds vlees te verstoppen achter een bepaalde kleur. Vervolgens testten de onderzoekers op een slimme manier of de dieren

alleen de helderheid van de kleur (licht of donker) onthielden, of ook de kleur zelf. Het blijkt dat honden echt op basis van kleur hun keuze maakten.

Wel beschikken honden slechts over twee soorten kegeltjes in ieder oog. Mensen hebben er drie. Waarschijnlijk kunnen de dieren daardoor geen rood en oranje onderscheiden.

MYTHBUSTER: FACT

